

NBP

Narodowy Bank Polski

Marzec 2015 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Marzec 2015 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2015 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Rozpoczęcie przez EBC skupu obligacji skarbowych**

W ramach programu skupu aktywów sektora publicznego (PSPP) 9 marca br. EBC rozpoczął skup na rynku wtórnym denominowanych w euro obligacji wyemitowanych przez rządy krajów strefy euro oraz agencje i instytucje mające siedzibę w strefie euro. W dniach 9–27 marca br. Eurosystem nabył w ramach PSPP aktywa o wartości 41 mld euro.

[więcej w pkt 4.2](#)

- **Raport roczny EBC z działalności nadzorczej w 2014 r.**

W pierwszym raporcie EBC z działalności nadzorczej przedstawiono działania prowadzone w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM) od 4 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. Ważny punkt wyjścia do działań w ramach SSM stanowi, opublikowana w październiku 2014 r., ocena 130 największych banków strefy euro oraz Litwy, obejmująca badanie jakości aktywów i testy warunków skrajnych.

[więcej w pkt 4.3](#)

- **Raport ESRB w sprawie traktowania ekspozycji na zobowiązania rządów**

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego zwróciła w raporcie uwagę na problem związany z obecnym stanem uregulowań prawnych dotyczących inwestowania w rządowe instrumenty dłużne. Raport ma stanowić przyczynek do międzynarodowej dyskusji na temat ekspozycji instytucji finansowych na zobowiązania rządów.

[więcej w pkt 5.1](#)

- **Posiedzenie Rady Generalnej ESRB**

Podczas posiedzenia Rady Generalnej ESRB omówiono czynniki ryzyka występujące w sektorze finansowym, działania makroostrożnościowe podejmowane przez kraje UE w 2014 r. oraz kwestię stosowania współczynnika dźwigni jako instrumentu makroostrożnościowego. Ponadto Rada Generalna powołała na 4-letnią kadencję 12 nowych członków Doradczego Komitetu Naukowego.

[więcej w pkt 5.2](#)

- **Decyzja EBA o nieprzeprowadzaniu testów warunków skrajnych sektora bankowego w 2015 r.**

W 2015 r. zamiast przeprowadzenia testów warunków skrajnych sektora bankowego EBA przygotuje raport na temat sytuacji europejskich banków, zawierający m.in. dane odnośnie do bilansów instytucji kredytowych i ich portfeli. Testy warunków skrajnych zaplanowano na rok 2016.

[więcej w pkt 6.1](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	4
1.1. Publikacja pakietu dotyczącego przejrzystości podatkowej	4
2. Rada Unii Europejskiej	5
2.1. Przyjęcie podejścia ogólnego w sprawie rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych	5
2.2. Przedłużenie terminu eliminacji nadmiernego deficytu dla Francji	5
3. Rada Europejska – posiedzenie w dniach 19-20 marca	6
3.1. Najważniejsze konkluzje Rady Europejskiej w sprawie unii energetycznej	6
3.2. Semestr europejski i wspieranie wzrostu i zatrudnienia	6
4. Europejski Bank Centralny	8
4.1. Decyzja w sprawie polityki pieniężnej	8
4.2. Rozpoczęcie przez EBC skupu obligacji skarbowych	8
4.3. Raport roczny EBC z działalności nadzorczej w 2014 r.	9
4.4. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	10
5. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	11
5.1. Raport ESRB w sprawie traktowania ekspozycji na zobowiązania rządów	11
5.2. Posiedzenie Rady Generalnej ESRB	11
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	14
6.1. Decyzja EBA o nieprzeprowadzaniu testów warunków skrajnych sektora bankowego w 2015 r.	14
6.2. Raport na temat wpływu postanowień Bazylei III na sektor bankowy	14
6.3. Konsultacje w sprawie wytycznych dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń w bankach	15
6.4. Konsultacje w sprawie poprawy zasad dotyczących metod wewnętrznych ratingów	16
6.5. Stanowisko w sprawie procedur restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	16
6.6. Konsultacje w sprawie planów reorganizacji działalności	17
6.7. Wytyczne w sprawie standaryzacji terminologii dotyczącej usług powiązanych z rachunkiem płatniczym	17
6.8. Konsultacje w sprawie limitów ekspozycji na podmioty <i>shadow banking</i>	18
7. Inne	19
7.1. Rezygnacja Islandii z ubiegania się o członkostwo w UE	19
7.2. Kontynuacja negocjacji w sprawie pomocy finansowej dla Grecji	19
7.3. Misja przeglądowa KE i EBC w Hiszpanii	19
7.4. Pierwsze posiedzenie plenarne Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji	20
Zapowiedzi wydarzeń w kwietniu 2015 r.	21
Autorzy i źródła	22

1. Komisja Europejska

1.1. Publikacja pakietu dotyczącego przejrzystości podatkowej

Dnia 18 marca br. Komisja Europejska (KE) opublikowała [pakiet](#) dokumentów dotyczących zwiększenia przejrzystości podatkowej w UE.

Kluczowym elementem pakietu jest [projekt dyrektywy](#) mającej na celu zacieśnienie współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie wydawanych przez nie indywidualnych interpretacji prawa podatkowego o znaczeniu transgranicznym. Automatyczna wymiana informacji w zakresie indywidualnych interpretacji prawa podatkowego umożliwi państwom członkowskim wykrywanie niektórych nadużyć podatkowych, których dopuszczają się przedsiębiorstwa i przeciwdziałanie im.

W skład pakietu wchodzi także [komunikat](#) przedstawiający dalsze inicjatywy wspierające działania KE na rzecz przejrzystości podatkowej w UE. Są to: ocena możliwości wprowadzenia nowych wymogów w zakresie przejrzystości dla korporacji międzynarodowych, przegląd kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw, oszacowanie (we współpracy z państwami członkowskimi) skali uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania, uchylenie dyrektywy w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności (zawarte w niej rozwiązania zostały w międzyczasie zastąpione przepisami unijnymi, które wymagają szerokiego zakresu automatycznej wymiany informacji na temat rachunków finansowych, w tym dochodów z oszczędności).

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Przyjęcie podejścia ogólnego w sprawie rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych

Podczas [posiedzenia](#) 10 marca 2015 r. Rada przyjęła [stanowisko negocjacyjne](#) (tzw. podejście ogólne) w sprawie rozporządzenia dotyczącego utworzenia Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (*European Fund for Strategic Investments, EFSI*), które zostało opublikowane przez Komisję 13 stycznia br¹. Prezydencja podkreśliła, że celem jest osiągnięcie porozumienia z PE w czerwcu, tak by realizacja nowych inwestycji mogła zostać rozpoczęta w drugiej połowie 2015 r.

2.2. Przedłużenie terminu eliminacji nadmiernego deficytu dla Francji

Dnia 10 marca Rada przyjęła także [decyzję](#) wzywającą Francję do wyeliminowania deficytu budżetowego do 2017 r., zgodnie z rekomendacją KE z 26 lutego br. Tym samym przyznano Francji dodatkowe dwa lata na zmniejszenie deficytu do poziomu poniżej 3% PKB. Rada wezwała Francję, aby w pełni wdrożyła działania przewidziane na 2015 r. i zaplanowała dodatkowe działania konsolidacyjne przed końcem kwietnia.

¹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” ze stycznia br.

3. Rada Europejska – posiedzenie w dniach 19–20 marca

3.1. Najważniejsze konkluzje Rady Europejskiej w sprawie unii energetycznej

W [konkluzjach](#) przyjętych na posiedzeniu Rada Europejska zapewniła, że Unia Europejska jest zdecydowana zbudować unię energetyczną opartą na strategii ramowej ogłoszonej 25 lutego br. przez Komisję Europejską. Rada Europejska zaapelowała w szczególności o:

- przyspieszenie prac nad projektami infrastrukturalnymi w dziedzinie energii elektrycznej i gazu, w tym nad połączeniami międzysystemowymi;
- pełne wdrożenie i ścisłe egzekwowanie istniejącego prawodawstwa w dziedzinie energii;
- wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez wzmocnienie prawodawstwa dotyczącego bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i gazu oraz poprzez zapewnienie niezawodnych sieci energetycznych, zwiększoną efektywność energetyczną i korzystanie z lokalnych źródeł energii;
- zapewnienie pełnej zgodności z prawem unijnym wszystkich umów dotyczących zakupów gazu od dostawców zewnętrznych, przede wszystkim poprzez zwiększenie przejrzystości takich umów i zwiększenie ich zgodności z unijnymi postanowieniami w zakresie bezpieczeństwa energetycznego;
- ocenę możliwości stworzenia mechanizmów dobrowolnego agregowania zapotrzebowania, z pełnym poszanowaniem reguł konkurencji WTO i UE;
- przeprowadzenie przeglądu i rozwijanie prawodawstwa dotyczącego redukcji emisji, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, stworzenie wiarygodnego i przejrzystego systemu zarządzania;
- opracowanie strategii w zakresie technologii i innowacji klimatyczno-energetycznych, magazynowania energii elektrycznej oraz wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, zwiększania efektywności energetycznej w sektorze budownictwa mieszkaniowego oraz zrównoważonego transportu.

3.2. Semestr europejski i wspieranie wzrostu i zatrudnienia

Szefowie państw i rządów dyskutowali też na temat sytuacji gospodarczej w Europie i postępów w realizacji reform strukturalnych w państwach członkowskich. Zatwierdzono trzy priorytety określone w komunikacie *Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2015 r.* (inwestycje, reformy strukturalne, odpowiedzialność budżetowa)². Wezwano państwa członkowskie do uwzględnie-

² Komunikat opublikowano 28 listopada 2014 r. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2014 r.

nia tych priorytetów w programach reform oraz programach stabilności lub konwergencji (programy mają być przedłożone KE do połowy kwietnia 2015 r.).

Przywódcy UE pozytywnie odnieśli się także do przyjęcia przez Radę stanowiska negocjacyjnego odnośnie do projektu rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych³.

³ Więcej na ten temat w punkcie 2.1

4. Europejski Bank Centralny

4.1. Decyzja w sprawie polityki pieniężnej

Na posiedzeniu Rady Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (EBC) 5 marca podjęto decyzję o pozostawieniu stóp procentowych w strefie euro na dotychczasowym poziomie. Od września 2014 r. stopy procentowe w strefie euro wynoszą:

- 0,05% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,30% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,20% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

4.2. Rozpoczęcie przez EBC skupu obligacji skarbowych

Na konferencji prasowej po posiedzeniu Rady Prezesów 5 marca prezes M. Draghi [zapowiedział](#) rozpoczęcie od 9 marca br. programu skupu aktywów sektora publicznego (*Public Sector Purchase Programme*, PSPP) obejmującego skup na rynku wtórnym denominowanych w euro obligacji o ratingu inwestycyjnym, wyemitowanych przez rządy krajów strefy euro oraz agencje i instytucje mające siedzibę w strefie euro⁴. Zgodnie z decyzją Rady Prezesów z 22 stycznia br. Eurosystem będzie miesięcznie dokonywał zakupów aktywów wyemitowanych przez sektor publiczny oraz prywatny łącznie w wysokości 60 mld euro. Uczestnicy rynku szacują, że około 10 mld euro z tej kwoty zostanie przeznaczony na zakup papierów ABS w ramach ABSPP (*Asset-Backed Securities Purchase Programme*) i listów zastawnych w ramach CBPP3 (*Covered Bond Purchase Programme*), natomiast pozostałą kwotę, tj. około 50 mld euro Eurosystem przeznaczy na zakup obligacji w ramach PSPP. W dniach 9–27 marca br. Eurosystem dokonał zakupu listów zastawnych o wartości 8,8 mld euro, papierów ABS o wartości 1 mld euro oraz obligacji w ramach PSPP o wartości 41 mld euro.

W ramach programu skupu aktywów sektora publicznego (PSPP) 9 marca br. EBC rozpoczął skup na rynku wtórnym denominowanych w euro obligacji wyemitowanych przez rządy krajów strefy euro oraz agencje i instytucje mające siedzibę w strefie euro. W dniach 9–27 marca br. Eurosystem nabył w ramach PSPP aktywa o wartości 41 mld euro.

Dnia 5 marca EBC [opublikował](#) szczegółowe informacje dotyczące zakupów obligacji w ramach PSPP, a także [liste](#) międzynarodowych i ponadnarodowych instytucji oraz agencji posiadających siedzibę w strefie euro, których papiery wartościowe mogą zostać nabyte podczas realizacji pro-

⁴ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” ze stycznia 2015 r.

gramu. Jednocześnie zapowiedziano, że lista ta może ulec zmianie po posiedzeniu Rady Prezesów 15 kwietnia br.

4.3. Raport roczny EBC z działalności nadzorczej w 2014 r.

Dnia 31 marca 2015 r. EBC opublikował pierwszy [raport](#) z funkcjonowania jednolitego mechanizmu nadzorczego (*Single Supervisory Mechanism, SSM*). Raport przedstawia działania podejmowane od 4 listopada 2013 r., tj. tuż po wejściu w życie rozporządzenia ustanawiającego SSM, do 31 grudnia 2014 r. EBC rozpoczął sprawowanie nadzoru nad bankami w strefie euro dnia 4 listopada 2014 r. po rocznym okresie przejściowym obejmującym intensywne prace przygotowawcze. Należały do nich m.in.:

- ustanowienie struktur zarządzania wewnętrznego (mianowanie przewodniczącej i wiceprzewodniczącej Rady ds. Nadzoru oraz powołanie przedstawicieli EBC, przyjęcie regulaminu i kodeksu postępowania Rady ds. Nadzoru, nowelizacja regulaminu EBC, utworzenie Administracyjnej Rady Odwoławczej oraz powołanie Zespołu Mediacyjnego);
- zmiana struktury organizacyjnej EBC (utworzenie pionu nadzoru mikroostrościowego składającego się z 4 dyrekcji generalnych oraz Sekretariatu Rady ds. Nadzoru), a także nabór pracowników do nowego pionu nadzoru;
- ustanowienie ram prawnych sprawowania nadzoru (uchwalenie rozporządzenia ustanawiającego ramy współpracy pomiędzy EBC a właściwymi organami krajowymi, przyjęcie decyzji w sprawie rozdzielenia funkcji polityki pieniężnej EBC od funkcji nadzoru oraz publikacja listy istotnych i mniej istotnych instytucji kredytowych);
- opracowanie modelu nadzoru w ramach SSM (powołanie wspólnych zespołów nadzorczych złożonych z pracowników EBC i właściwych organów krajowych, opracowanie wewnętrznej instrukcji nadzoru dla pracowników EBC oraz publikacja przewodnika po nadzorze bankowym).

W pierwszym raporcie EBC z działalności nadzorczej przedstawiono działania prowadzone w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM) od 4 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. Ważny punkt wyjścia do działań w ramach SSM stanowi, opublikowana w październiku 2014 r., ocena 130 największych banków strefy euro oraz Litwy, obejmująca badanie jakości aktywów i testy warunków skrajnych.

Uruchomienie SSM zostało poprzedzone przeprowadzoną przez EBC wszechstronną oceną 130 największych banków strefy euro oraz Litwy, obejmującą badanie jakości aktywów i testy warunków skrajnych. Wyniki oceny zostały opublikowane 26 października 2014 r. i stanowiły punkt wyjścia do działań nadzorczych prowadzonych od 4 listopada 2014 r. Również w 2015 r. prace SSM będą w dużym stopniu determinowane przez rezultaty wszechstronnej oceny.

W okresie od listopada 2014 r. do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano m.in. następujące zadania:

- dokonano oceny planów kapitałowych banków oraz monitorowano ich wdrażanie, a także sprawdzano, czy ustalenia wynikające z przeglądu jakości aktywów są uwzględniane w planach finansowych banków;
- opracowano projekty decyzji SREP (*Supervisory Review and Evaluation Process*) do wdrożenia w 2015 r., uwzględniające wyniki wszechstronnej oceny;
- sformułowano programy badań nadzorczych dla każdej istotnej instytucji na 2015 r.;
- utworzono sieci eksperckie złożone z przedstawicieli nadzoru EBC i właściwych organów krajowych państw strefy euro.

Wydatki poniesione przez EBC od listopada do grudnia 2014 r. z tytułu sprawowanej funkcji nadzorczej wyniosły 30 mln euro. Kwotą tą EBC obciąża nadzorowane podmioty (zarówno istotne, jak i mniej istotne) w 2015 r. W 2014 r. EBC nie otrzymał od żadnego z państw spoza strefy euro oficjalnego wniosku o nawiązanie bliskiej współpracy.

4.4. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w marcu 5 [opinii](#): opinię w sprawie niezależności *Banka Slovenije* i członków jego organów decyzyjnych (CON/2015/8); opinię w sprawie portugalskich przepisów dotyczących mediatorów kredytowych (CON/2015/12); opinię w sprawie reformy włoskich banków spółdzielczych (*banche popolari*) (CON/2015/13) i dwie opinie odnoszące się do polskich regulacji, tj.: w sprawie przepisów dotyczących Narodowego Banku Polskiego (NBP) (CON/2015/9) oraz w sprawie przepisów dotyczących listów zastawnych i banków hipotecznych (CON/2015/11).

EBC z zadowoleniem przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy o NBP (do którego odnosi się jedna z ww. opinii) w zakresie, w jakim usuwa on część niezgodności z wymogami prawa pierwotnego UE dotyczącymi członkostwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych (ESBC), o których mowa w *Raportach o konwergencji EBC*. Równocześnie zachęcił polskie władze do zapewnienia pełnej zgodności, wskazując kwestie, do których projekt ustawy się nie odnosi. W części szczegółowej opinii EBC omówił aspekty dotyczące niezależności personalnej NBP, zakazu finansowania ze środków banku centralnego wydatków związanych z członkostwem Polski w MFW, emisji pieniądza oraz integracji prawnej NBP z Eurosystemem.

5. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

5.1. Raport ESRB w sprawie traktowania ekspozycji na zobowiązania rządów

Dnia 10 marca 2015 r. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (*European Systemic Risk Board, ESRB*) opublikowała **raport** w sprawie traktowania ekspozycji na zobowiązania rządów w sprawozdawczości banków i zakładów ubezpieczeń.

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego zwróciła w raporcie uwagę na problem związany z obecnym stanem uregulowań prawnych dotyczących inwestowania w rządowe instrumenty dłużne. Raport ma stanowić przyczynek do międzynarodowej dyskusji na temat ekspozycji instytucji finansowych na zobowiązania rządów.

W raporcie przedstawiono następujące kwestie:

- sposób traktowania ekspozycji na zobowiązania rządów w obecnych regulacjach;
- ryzyka związane z ekspozycjami na zobowiązania rządu oraz możliwe kanały, którymi ryzyko to może oddziaływać na banki, zakłady ubezpieczeń i gospodarkę realną;
- skalę ekspozycji banków i zakładów ubezpieczeń na zobowiązania rządów;
- propozycje działań regulacyjnych zmierzających do zmian sposobu traktowania ekspozycji wobec rządów w bilansach instytucji finansowych.

W raporcie zwrócono uwagę, że obowiązujące regulacje w sposób preferencyjny traktowały ekspozycje na dług rządowy, przez co mogły prowadzić do nadmiernego inwestowania przez instytucje finansowe w instrumenty dłużne rządów, tym samym przyczyniając się do wzrostu ryzyka systemowego. Jednak zmiana obecnych uregulowań będzie trudna i będzie wymagać stopniowego podejścia, aby nie zdestabilizować rynku długu publicznego. Celem reform powinno być doprowadzenie do sytuacji, w której ryzyko związane z inwestycjami w dług rządowy będzie adekwatnie wyceniane, co powinno przyczynić się do wzmocnienia bezpieczeństwa banków. Dlatego też **przedstawione w raporcie propozycje długookresowych działań regulacyjnych, wraz z opisem korzyści i kosztów każdego z rozwiązań, mają stanowić wkład do dyskusji na ten temat na forum międzynarodowym.** Prace w tym zakresie rozpoczęte zostały niedawno przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (*Basel Committee on Banking Supervision, BCBS*).

5.2. Posiedzenie Rady Generalnej ESRB

Dnia 19 marca br. odbyło się **posiedzenie** Rady Generalnej ESRB. **W trakcie posiedzenia omówiono czynniki ryzyka występujące w sektorze finansowym.** Sytuacja gospodarcza w UE po-

zostaje niepewna, pomimo pojawiających się oznak ożywienia gospodarczego. Środowisko niskich stóp procentowych, niskie ceny ropy naftowej oraz deprecjacja euro powinny sprzyjać poprawie warunków gospodarczych. Konieczne jest jednak monitorowanie ich wpływu na stabilność finansową.

Podczas posiedzenia Rady Generalnej ESRB omówiono czynniki ryzyka występujące w sektorze finansowym, działania makroostrożnościowe podejmowane przez kraje UE w 2014 r. oraz kwestię stosowania współczynnika dźwigni jako instrumentu makroostrożnościowego. Ponadto Rada Generalna powołała na 4-letnią kadencję 12 nowych członków Doradczego Komitetu Naukowego.

Rada Generalna **powołała na 4-letnią kadencję 12 nowych członków Doradczego Komitetu Naukowego** (*Advisory Scientific Committee, ASC*). Spośród nich Rada wybrała również nowego przewodniczącego i dwóch jego zastępców. Przewodniczącym został Philip Lane, a zastępować go będą Mario Pagano i Javier Suárez. Zgodnie z Rozporządzeniem powołującym ESRB co 16 miesięcy będzie następować rotacja na stanowisku przewodniczącego. Nowymi członkami ASC zostali również: Elena Carletti, Alberto Giovannini, Malcolm Kemp, José-Luis Peydró, Isabel Schnabel, Dirk Schoenmaker, David Thesmar, Ernst-Ludwig von Thadden, Josef Zechner. Pełna lista 15 członków ASC dostępna jest na [stronie internetowej](#) ESRB.

Rada Generalna omówiła **również działania makroostrożnościowe podejmowane przez kraje UE w 2014 r.** Był to pierwszy rok od wprowadzenia w UE instrumentów makroostrożnościowych w ramach pakietu CRD/CRR. W 2014 r. kraje podjęły szereg działań, z których część miała ograniczać ryzyko związane z nadmiernym wzrostem akcji kredytowej oraz wysokim wskaźnikiem dźwigni, w szczególności w odniesieniu do rynku kredytów hipotecznych w niektórych jurysdykcjach. ESRB regularnie publikuje listę otrzymanych notyfikacji, których w 2014 r. było ponad 90. Około połowa z nich dotyczyła instrumentów mających istotne ekonomiczne skutki, pozostała część miała charakter administracyjny. Podejmowane działania dotyczyły przede wszystkim sektora bankowego.

W trakcie posiedzenia omówiona została również kwestia **stosowania współczynnika dźwigni jako instrumentu makroostrożnościowego**. Rada Generalna zdecydowała się opublikować w kwietniu br. dokument poświęcony temu zagadnieniu, stanowiący nowy rozdział w opracowanym wcześniej przez ESRB podręczniku nt. operacjonalizacji instrumentów makroostrożnościowych (*The ESRB Handbook on Operationalizing Macro-Prudential Policy in the Banking Sector*). Dokument ten byłby uzupełnieniem prac prowadzonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority, EBA*) i Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego. Zostanie on poddany przeglądowi w 2017 r., po opublikowaniu przez Komitet Bazylejski ostatecznej definicji i zasad kalibracji mikroostrożnościowego współczynnika dźwigni.

Rada Generalna podjęła również decyzję o publikacji kolejnej, jedenastej edycji [*risk dashboard*](#). Dokument ten zawiera zestawienie ilościowych i jakościowych wskaźników ilustrujących sytuację systemu finansowego w państwach członkowskich i w UE.

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Decyzja EBA o nieprzeprowadzaniu testów warunków skrajnych sektora bankowego w 2015 r.

Dnia 3 marca 2015 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority*, EBA) [poinformował](#) o podjęciu przez Radę Organów Nadzoru decyzji o **nieprzeprowadzaniu w 2015 r. testów warunków skrajnych sektora bankowego**, ale rozpoczęciu przygotowań do ich przeprowadzenia w 2016 r.

W 2015 r. zamiast przeprowadzenia testów warunków skrajnych sektora bankowego EBA przygotowuje raport na temat sytuacji europejskich banków, zawierający m.in. dane odnośnie do bilansów instytucji kredytowych i ich portfeli. Testy warunków skrajnych zaplanowano na rok 2016.

Decyzja ta została podjęta w związku z postępem, jaki banki europejskie poczyniły we wzmacnianiu swojej bazy kapitałowej. Wskaźnik kapitału podstawowego *Tier 1* (*Common Equity Tier 1 capital ratio*, CET1) największych europejskich banków wynosi obecnie 12%, w porównaniu z 9,2% w grudniu 2011 r. W 2015 r. EBA przygotowuje natomiast raport na temat sytuacji europejskich banków, na wzór raportu z 2013 r. Będzie on zawierał szczegółowe dane odnośnie do bilansów banków i ich portfeli. [Pismo](#) z informacją o postanowieniach EBA zostało przekazane do Parlamentu Europejskiego, Rady UE i Komisji Europejskiej.

6.2. Raport na temat wpływu postanowień Bazylei III na sektor bankowy

Dnia 3 marca br. EBA opublikował [siódmy raport](#) dotyczący wpływu wdrażania postanowień Bazylei III na sektor bankowy UE. W UE większość zapisów Bazylei III jest wdrażana poprzez pakiet regulacyjny CRDIV/CRR. Zapisy CRDIV/CRR są stopniowo implementowane w krajach UE od 2014 r.

Raport jest przygotowywany co pół roku. Badaniem objętych zostało 148 banków, w tym 40 banków zaliczanych do tzw. grupy 1 (banki o kapitale *Tier 1* powyżej 3 mld euro oraz prowadzące działalność transgraniczną) oraz 108 banków zaliczanych do grupy 2 (pozostałe banki niezaliczone do grupy 1). W badaniu oszacowano, na jakim poziomie na dzień 30 czerwca 2014 r. kształtowałyby się wskaźniki adekwatności kapitałowej oraz wskaźniki płynności, gdyby kraje UE w pełni wdrożyły pakiet CRDIV/CRR. Uzyskane wyniki porównano ze wskaźnikami obliczonymi zgodnie z obecnym stanem implementacji pakietu CRDIV/CRR w UE. Wysokość zidentyfikowanych przez EBA niedoborów kapitałowych i płynnościowych banków uległa zmniejszeniu w porównaniu z poprzednią edycją raportu.

Badanie wykazało, że dla banków grupy 1 wskaźnik kapitału podstawowego *Tier 1* (*Common Equity Tier 1 capital ratio*, CET1) wynosiły – przy pełnym wdrożeniu CRDIV/CRR – przeciętnie 10,8% (12,3% w bankach z grupy 2). Zgodnie z dotychczas implementowanymi przepisami CRDIV/CRR wskaźnik ma wartość 11,7% w bankach z grupy 1 i 13,4% w bankach z grupy 2. Każdy bank z grupy 1 i 2 osiągnąłby na dzień 30 czerwca 2014 r. wskaźnik CET1 na poziomie co najmniej 4,5% nawet przy pełnej implementacji pakietu CRDIV/CRR. Jednocześnie niedobór kapitału dla banków, które nie osiągnęłyby progu 7%, w grupie 1 wynosiły 2,8 mld euro oraz 0,7 mld euro w grupie 2. EBA wskazuje, że pełna implementacja CRDIV/CRR skutkowałaby obniżeniem obecnego poziomu adekwatności kapitałowej w większym stopniu na skutek zmian definicji kapitałów niż poprzez zmiany w sposobie obliczania aktywów ważonych ryzykiem (*Risk-Weighted Assets*, RWA).

Średni wskaźnik dźwigni, przy założeniu pełnego wdrożenia Bazylei III, wynosiły dla banków grupy 1 – 3,9%, a grupy 2 – 4,9%. W obu grupach ponad 89% banków osiągnęłyby minimalny poziom wskaźnika dźwigni wynoszący 3%. Niedobór kapitału w bankach, których wskaźnik dźwigni nie przekroczył 3%, wynosiły 2,4 mld euro w grupie 1 oraz 3,7 mld euro w grupie 2.

Średni wskaźnik pokrycia płynności (*Liquidity Coverage Ratio*, LCR) wynosiły 113% dla banków grupy 1 i 156% w bankach z grupy 2. Około 82% badanych banków osiągnęłyby LCR na minimalnym wymaganym poziomie 100%. Osiągnięcie wskaźnika LCR w UE w 2018 r. na poziomie 100% przez wszystkie banki wymaga uzupełnienia niedoboru płynnych aktywów w wysokości 115 mld euro.

Z kolei średnia wartość wskaźnika stabilnego finansowania długoterminowego (*Net Stable Funding Ratio*, NSFR) dla banków z grupy 1 wyniosłaby 102% (111% w grupie 2). Osiągnięcie wskaźnika NSFR na docelowym poziomie 100% przez wszystkie badane banki wymaga uzupełnienia buforów płynnościowych odpowiednimi aktywami o łącznej wartości 324 mld euro.

6.3. Konsultacje w sprawie wytycznych dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń w bankach

Dnia 4 marca br. EBA opublikował [dokument konsultacyjny w sprawie wytycznych dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń w bankach](#). W projekcie przedstawiono proces wprowadzania zasad prawidłowej polityki wynagrodzeń w UE, w tym kryteria identyfikowania poszczególnych rodzajów wynagrodzeń jako składniki zmienne lub stałe. Przedstawiony tekst uwzględnia przepisy CRD, zgodnie z którymi wymogi muszą być stosowane w odniesieniu do wszystkich instytucji. Zdaniem EBA wskazane byłoby jednak wprowadzenie wyłączeń dla instytucji, które stosują zmienne składniki wynagrodzenia w niewielkim stopniu. EBA planuje przekazać swoją opinię dotyczącą możliwych zmian legislacyjnych w tym zakresie do Komisji Europejskiej. Konsultacje potrwać do 6 czerwca br.

6.4. Konsultacje w sprawie poprawy zasad dotyczących metod wewnętrznych ratingów

Dnia 4 marca br. EBA opublikował [dokument konsultacyjny](#) w sprawie metod wewnętrznych ratingów (*Internal Rating Models, IRB*). Celem prac EBA jest zwiększenie porównywalności stosowanych przez europejskie banki modeli IRB w trzech obszarach: ram regulacyjnych, spójności nadzorczej (m.in. roczne ćwiczenia porównawcze) oraz transparentności modeli opartej na znormalizowanych formularzach porównawczych. Duża elastyczność w stosowaniu modeli IRB ograniczała dotychczas porównywalność wymogów kapitałowych pomiędzy bankami. Zaproponowane przez EBA zmiany regulacyjne mają koncentrować się w szczególności na różnicach odnoszących się do: definicji niewypłacalności, kalibracji prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (*probability of default, PD*) i straty z tytułu niewykonania zobowiązania (*loss given default, LGD*), sposobu traktowania niespłaconych aktywów (*defaulted assets*) oraz zakresu stosowania podejścia IRB. Zgodnie z harmonogramem proponowanym przez EBA zmiany te miałyby zostać wdrożone do 2018 r., po 2–2,5-letnim okresie implementacji przez banki.

Planowane zmiany regulacyjne mogą okazać się znacznym obciążeniem dla banków i urzędów nadzoru. EBA ocenia, że wdrożenie zmian przez banki będzie wymagało wprowadzenia do modeli istotnych zmian metodologicznych (m.in. przebudowa modeli ratingów, rekalkulacja parametrów ryzyka), a także zmian w zakresie dostępności danych, wewnętrznych procedur i aspektów organizacyjnych, jak również dostosowania systemów informatycznych. Z kolei obciążenia dla urzędów nadzoru będą wynikały ze zwiększenia się liczby wniosków kierowanych przez banki o zatwierdzenie zmian wprowadzanych w modelach. W celu minimalizacji kosztów operacyjnych w dokumencie konsultacyjnym EBA ustalił priorytety i sekwencjonowanie poszczególnych działań regulacyjnych.

W opinii EBA w dłuższym okresie należy rozważyć przeprowadzenie bardziej fundamentalnego przeglądu ram IRB, który będzie wymagał wprowadzenia istotnych zmian legislacyjnych o zasięgu globalnym. Proces konsultacji zakończy się 5 maja br.

6.5. Stanowisko w sprawie procedur restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji

Dnia 6 marca br. EBA opublikował trzy dokumenty. Zawierają **one stanowisko EBA przygotowane na potrzeby prac KE nad aktami delegowanymi dotyczącymi procedur restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*resolution*)**.

[Pierwszy z dokumentów](#) określa kryteria, jakie powinny zostać uwzględnione podczas identyfikacji funkcji krytycznych przez samą instytucję (wpływ zaprzestania pełnienia funkcji na podmioty trzecie, efekt zarażania, zaufanie rynkowe oraz zastępowalność funkcji) oraz przez właściwe organy (tj. nadzorców) i organy *resolution* (ocena funkcji krytycznych określonych przez instytucję w odniesieniu do cech instytucji, takich jak model biznesowy i struktura, ocena rynku

dla danej funkcji oraz cech gospodarki). Stwierdzono również, że przy określaniu głównych linii biznesowych, powinno się unikać koncentracji na analizie ilościowej, a do przykładowych kryteriów identyfikacji zaliczono m.in. przychody generowane przez linię, wpływ zaprzestania funkcjonowania linii na koszty oraz perspektywy rozwoju danych linii biznesowych. Dokument powstał z wykorzystaniem wyników [raportu](#) EBA na temat podejścia instytucji do określania swoich funkcji krytycznych oraz głównych linii biznesowych.

[Drugi dokument](#) stwierdza, że decyzji dotyczącej odroczenia zapłaty nadzwyczajnych składek *ex post* na rzecz mechanizmu finansowania *resolution* powinna towarzyszyć analiza płynności i wypłacalności instytucji, przy czym powinny również zostać uwzględnione inne kryteria (np. odnoszące się do polityki makroostrożnościowej).

[Ostatni z dokumentów](#) odnosi się do określenia okoliczności, w których powinno zostać zastosowane wyłączenie określonych kategorii zobowiązań z zakresu *bail-in*. Podkreślono, że decyzja taka powinna być podjęta na podstawie indywidualnej analizy instytucji. Do ogólnych czynników, jakie powinny być przeanalizowane, zaliczono warunki rynkowe, poziom strat, jaki ma zostać zaabsorbowany przez instytucję, oraz okoliczności problemów instytucji.

6.6. Konsultacje w sprawie planów reorganizacji działalności

Dnia 9 marca br. EBA opublikował [dokument konsultacyjny w sprawie regulacyjnych standardów technicznych dotyczących zawartości planów reorganizacji działalności i sprawozdań z ich realizacji oraz wytycznych w sprawie oceny zawartości tych planów](#). Zgodnie z propozycją EBA plan reorganizacji powinien zawierać opis strategii reorganizacji oraz środków, których zastosowanie ma przyczynić się do przywrócenia rentowności instytucji. W szczególności powinien on zawierać m.in. analizę zreorganizowanego modelu biznesowego, opis podejmowanych działań, analizę, w jaki sposób instytucja będzie zdolna do dalszego funkcjonowania, w szczególności pokrycia wszystkich kosztów w okresie reorganizacji, a także opis, w jaki sposób instytucja będzie wypełniać minimalne wymogi nadzorcze, jakie będą jej potrzeby finansowe w okresie reorganizacji oraz opis strategii komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej. W zakresie oceny wiarygodności planu reorganizacji podkreślono, że plan powinien zawierać wszelkie informacje umożliwiające organowi *resolution* dokonanie takiej oceny, w szczególności założenia dotyczące oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej i rynkowej oraz porównanie z innymi strategiami reorganizacji. Konsultacje potrwać do 9 czerwca br.

6.7. Wytyczne w sprawie standaryzacji terminologii dotyczącej usług powiązanych z rachunkiem płatniczym

Dnia 18 marca br. EBA opublikował [wytyczne w sprawie terminologii dotyczącej usług powiązanych z rachunkiem płatniczym](#). Jest to pierwszy krok w tworzeniu jednolitej terminologii dla takiego rodzaju usług na terytorium UE. Właściwe organy krajowe powinny na podstawie wy-

tycznych EBA przygotować listę najbardziej typowych w ich krajach usług powiązanych z rachunkiem płatniczym, za które to usługi pobierane są opłaty. Listy przygotowane przez krajowe organy posłużą EBA do opracowania terminologii, która będzie obowiązywała na całym obszarze rynku wewnętrznego UE, co pozwoli na łatwiejsze porównywanie ofert rachunków płatniczych w całej UE.

6.8. Konsultacje w sprawie limitów ekspozycji na podmioty *shadow banking*

Dnia 19 marca 2015 r. EBA opublikował [dokument konsultacyjny dotyczący zasad ustalania limitów na ekspozycje instytucji finansowych w UE wobec podmiotów ze sfery bankowości równoległej \(*shadow banking*\)](#). Konsultacje potrwać do 19 czerwca br.

Z powodu braku oficjalnej definicji podmiotów ze sfery *shadow banking* w CRR, EBA definiuje je jako takie podmioty ustanowione w krajach UE, które przeprowadzają operacje zbliżone do bankowych, a nie są objęte wymogami ostrożnościowymi na poziomie indywidualnym. Celem EBA jest ograniczenie efektu zarażania sektora bankowego przez nieregulowaną sferę *shadow banking*, której działalność wiąże się podwyższonym ryzykiem zarówno z perspektywy mikro-, jak i makroostrożnościowej. Do zagrożeń funkcjonowania podmiotów ze sfery *shadow banking* EBA zalicza m.in. ograniczoną przejrzystość funkcjonowania i wynikającą z tego trudność oceny ryzyk związanych z ich funkcjonowaniem (np. wysoka dźwignia), brak uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów oraz dostępu do płynności z banku centralnego, dużą rolę krótkoterminowego finansowania na rynku międzybankowym, a także ryzyko arbitrażu regulacyjnego między sferą regulowaną a nieregulowaną i powiązania między nimi, które w kryzysie mogą stanowić kanały zarażania.

Na podstawie art. 395(2) CRR, EBA proponuje zasady, które mają pomóc instytucjom finansowym UE ustalać limity na ekspozycje zarówno wobec podmiotów *shadow banking*, jak wobec całego sektora. Podejście zaproponowane przez EBA ma zapewnić instytucjom dostęp do informacji o kontrahentach ze sfery *shadow banking*. W przypadku braku takich informacji EBA proponuje podejście uproszczone, zgodnie z którym limit dla sektora *shadow banking* wyniesie 25% kapitału uznanego (*eligible capital*) danej instytucji.

7. Inne

7.1. Rezygnacja Islandii z ubiegania się o członkostwo w UE

Dnia 12 marca 2015 r. minister spraw zagranicznych Islandii w oficjalnym [piśmie](#) skierowanym do prezydencji UE oraz Komisji Europejskiej poinformował, że Islandia nie będzie się ubiegała o członkostwo w UE. W powyższym piśmie podkreślono jednak, że Islandia pragnie nadal podtrzymywać bliską współpracę z UE.

7.2. Kontynuacja negocjacji w sprawie pomocy finansowej dla Grecji

Zgodnie z porozumieniem⁵ z 20 lutego br. w sprawie przedłużenia programu dostosowań gospodarczych do końca czerwca br., Grecja zobowiązała się do przygotowania do końca kwietnia br. poszerzonej listy reform, a także do ścisłej współpracy z instytucjami (KE, EBC i MFW) w celu szybkiego i pozytywnego zakończenia obecnego przeglądu programu. Podczas [posiedzenia Eurogrupy](#) 9 marca uzgodniono, że rozmowy pomiędzy władzami Grecji a instytucjami rozpoczną się 11 marca. Jednocześnie podczas posiedzenia Eurogrupy przypomniano o konieczności przestrzegania przez Grecję podjętych przez nią w lutym zobowiązań dotyczących m.in. niepodejmowania jednostronnych działań oraz niewycofywania środków wcześniej uzgodnionych.

We wspólnym [oświadczeniu](#) z 20 marca br. przewodniczący Rady Europejskiej, Komisji Europejskiej oraz Eurogrupy podkreślili, że w pełni przestrzegają porozumienia z 20 lutego oraz są gotowi do przyspieszenia i zakończenia prac tak szybko jak będzie to możliwe. Zapowiedziano, że władze Grecji mają w ciągu najbliższych dni przedstawić pełną listę reform, zaś Eurogrupa gotowa jest jak najszybciej zebrać się ponownie.

Dnia 27 marca Grecja przesłała KE i MFW zmodyfikowaną listę reform, która stanowi punkt wyjścia do dalszych rozmów. Pozytywne zakończenie przeglądu przez Grecję i jego zatwierdzenie przez Eurogrupę jest warunkiem wypłaty zaległej transzy środków w ramach obecnego wsparcia z EFSF w wysokości 1,8 mld euro oraz transferu odpowiedniej części zysków z EBC za 2014 r. w ramach programu dotyczącego rynków papierów wartościowych (*Securities Markets Programme*, SMP).

7.3. Misja przeglądowna KE i EBC w Hiszpanii

Dnia 23 marca br. opublikowano wspólne [oświadczenie](#) KE i EBC z trzeciej misji przeglądownej w Hiszpanii w dniach 12–18 marca br. W spotkaniu wzięli również udział przedstawiciele Europejskiego Mechanizmu Stabilności. Analizie poddana została sytuacja makroekonomiczna kraju,

⁵ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lutego 2015 r.

sytuacja w systemie finansowym, w tym w szczególności w sektorze bankowym, a także postęp we wdrażaniu reform strukturalnych. W ocenie przedstawicieli KE i EBC przeprowadzone przez Hiszpanię reformy strukturalne, konsolidacja fiskalna oraz dokapitalizowanie banków przyczyniły się do stabilizacji sytuacji w sektorze finansowym, ożywienia gospodarczego oraz obniżenia premii za ryzyko. W oświadczeniu podkreślono jednak konieczność pełnego i skutecznego wdrożenia całego programu uzgodnionych reform. Kolejna misja przeglądowa została zaplanowana na jesień 2015 r.

7.4. Pierwsze posiedzenie plenarne Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji

Dnia 25 marca 2015 r. miało miejsce pierwsze [posiedzenie plenarne](#) Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (*Single Resolution Board, SRB*), tworzącej drugi filar europejskiej unii bankowej. W posiedzeniu udział wzięli przedstawiciele wszystkich krajowych organów ds. *resolution* państw strefy euro oraz obserwatorzy z KE i EBC. Podczas spotkania SRB przyjęła decyzje administracyjne oraz omówiła z krajowymi organami ds. *resolution* priorytety w sprawach dotyczących restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W 2015 r. SRB planuje m.in.: ustanowienie standardów dla wiarygodnego systemu *resolution* i planów *resolution*, nawiązanie ścisłej współpracy na szczeblu międzynarodowym w zakresie planowania procesu *resolution*, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby usunięcia przeszkód na tym polu, a także zatrudnienie 120 członków personelu (do 2017 r. liczba ta powinna wzrosnąć do 300 osób).

Zapowiedzi wydarzeń w kwietniu 2015 r.

Data	Wydarzenie
1 kwietnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC (bez decyzji z zakresu polityki pieniężnej)
15 kwietnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC (z decyzjami w sprawie polityki pieniężnej)
24–25 kwietnia	nieformalne posiedzenie Eurogrupy/ Rady ECOFIN
27–30 kwietnia	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
28-29 kwietnia	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Małgorzata Potocka

Rada Unii Europejskiej – Małgorzata Potocka

Rada Europejska – Małgorzata Potocka, Małgorzata Szcześ

Europejski Bank Centralny – Agnieszka Brewka, Anna Górską, Małgorzata Siemaszko

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego – Martyna Mięała

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Mięała, Magdalena Kozińska, Agnieszka Król-Markowska, Paweł Smaga

Inne – Agnieszka Brewka, Małgorzata Siemaszko, Małgorzata Szcześ

Zapowiedzi wydarzeń w kwietniu – Małgorzata Kloc-Konkołowicz, Martyna Mięała

Redakcja

Małgorzata Kloc-Konkołowicz, Małgorzata Potocka, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.

www.nbp.pl

